

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-Juni 2024
Institution	SCU – Skanderborg-Odder Center for Uddannelse
Uddannelse	HHX
Fag og niveau	Virksomhedsøkonomi A
Lærer(e)	Jacob Værum Siersbæk Johansen
Hold	HH3E - VØ

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Opstart af virksomhed
Titel 2	Virksomheden i vækst
Titel 3	Udarbejdelse og præsentation af årsrapporter
Titel 4	Analyse af virksomhedsrapporter
Titel 5	Regnskabsanalyse (økonomiske analyser)
Titel 6	PBL – C25 virksomheder
Titel 7	CSR – Rapportering og analyse
Titel 8	PBL – C25 Bæredygtighed
Titel 9	Strategi
Titel 10	Aktivitetsoptimering
Titel 11	Optimering af knappe resurser
Titel 12	Investering
Titel 13	Finansiering, lån og rente
Titel 14	Logistik

Titel 15	Omkostninger – del 2
Titel 16	PBL: Proshop (længerevarende forløb)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Opstart af virksomhed
Indhold	Bang, Frølich, Hassing, Poulsen og Størup (2022) Virksomhedsøkonomi A Kapitel 1-7
Omfang	August-November
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Opstart af virksomhed • Virksomhedstyper og ejerformer • Virksomhedens økonomi • Indtægter og omkostninger • Virksomhedens indtjening • Forretningsplan og forretningsmodel • Virksomhedens interessenter
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Anvendelse af fagprogrammer (Excel) Skriftligt arbejde Øvelsesopgaver

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 2	Virksomhed i vækst
Indhold	Bang, Frølich, Hassing, Poulsen og Størup (2022) Virksomhedsøkonomi A Kapitel 8
Omfang	November-December
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Virksomhedens størrelse • Virksomhedens vækst • Højvækstvirksomheder • Vækstvirksomheder ejerformer • Vision, mission, mål og værdier • Vækstmål
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Skriftligt arbejde Øvelsesopgaver

Titel 3	Udarbejdelse og præsentation af årsrapporter
Indhold	Bang, Frølich, Hassing, Poulsen og Størup (2022) Virksomhedsøkonomi A Kapitel 9-11
Omfang	December-Marts
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - Årsregnskabet og registreringssystemet - Det samlede regnskabssystem - Årsrapporten
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Øvelsesopgaver Tværfagligt PBL-forløb med afsætning og matematik omkring iværksættelse.

Titel 4	Analyse af virksomhedsrapporter
Indhold	Bang, Frølich, Hassing, Poulsen og Størup (2022) Virksomhedsøkonomi A Kapitel 12-14 Supplerende stof: <ul style="list-style-type: none"> - Årsregnskab fra diverse virksomheder
Omfang	Marts-Juni
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - Nøgletal - At arbejde med rigtige regnskaber
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Øvelsesopgaver Skriftligt arbejde

Titel 5	Regnskabsanalyse
Indhold	Bang, Frølich, Hassing, Poulsen og Størup (2022) Kap. 14-16 Årsrapport Danske Bank 2020 Årsrapport Vestas 2020 Årsrapport Tivoli 2020 Udvalgte regnskabstal for Evergrande
Omfang	August - Oktober
Særlige fokuspunkter	Analyse af indtjeningsevnen Analyse af kapitaltilpasningsevnen Analyse af rentabilitet Sammenhængen mellem indtjeningsevne, kapitaltilpasning og rentabilitet Dupontpyramiden Analyse af soliditet og likviditet Sammenhænge og modsætninger nøgletallene i mellem
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Øvelsesopgaver Skriftligt arbejde PBL

Titel 6	PBL – C25 virksomheder (Regnskabsanalyse)
Indhold	Analyse af selvvalgt C25 virksomhedsregnskab. Redegør for virksomhedens forretningsmodel (BMC) Analyser virksomhedens nøgletal og fortag relevante beregninger Diskuter hvorfor det er en god/dårlig investering Vurder om du/I vil investerer i virksomheden
Omfang	Oktober - November
Særlige fokuspunkter	Analyse af indtjeningsevnen Analyse af kapitaltilpasningsevnen Analyse af rentabilitet Sammenhængen mellem indtjeningsevne, kapitaltilpasning og rentabilitet Dupontpyramiden Analyse af soliditet og likviditet Sammenhænge og modsætninger nøgletallene i mellem
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde Skriftligt arbejde PBL

Titel 7	CSR – Rapportering og analyse
Indhold	Kernestof: Hay, P. V. E. m.fl.: Virksomhedsøkonomi, Systime 2017: Kap. 17-18 Diverse supplerende materialer.
Omfang	November - December
Særlige fokuspunkter	Den tredobbelte bundlinie CSR – Aktiviteter CSR – Pyrimiden Internationale Standarder Shitstorm og Greenwashing CSR – Rapportering Analyse af CSR rapportering (nøgletal og miljøindikatorer)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Øvelsesopgaver Skriftligt arbejde Individuel opgaveløsning. PBL-forløb

Titel 8	PBL: CSR – Rapportering og analyse
Indhold	Analyse af C25 virksomheds CSR-arbejde.
Omfang	December
Særlige fokuspunkter	Den tredobbelte bundlinie CSR – Aktiviteter CSR – Pyramiden Internationale Standarder Shitstorm og Greenwashing CSR – Rapportering Analyse af CSR rapportering (nøgletal og miljøindikatorer)
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde Klasseundervisning Skriftligt arbejde Individuel opgaveløsning. PBL-forløb

Titel 9	Strategi
Indhold	Kernestof: Hay, P. V. E. m.fl.: Virksomhedsøkonomi, Systime 2017: Kap. 19-23 Supplerende stof: - Årsrapporter fra diverse virksomheder - Forskellige artikler vedrørende strategi og strategiske beslutninger
Omfang	Januar-April
Særlige fokuspunkter	Strategiens kendetegn Makroøkonomiske forhold Virksomhedens økonomiske udgangspunkt Den strategiske plan / Den strategiske procesmodel Udvikling af forretningsmodel
Væsentligste arbejdsfor- mer	Klasseundervisning Øvelsesopgaver Skriftligt arbejde Gruppearbejde PBL-forløb

Titel 10	Aktivitetsoptimering
Indhold	<i>Kernestof:</i> Hay, P. V. E. m.fl.: Virksomhedsøkonomi, Systime 2017: kap. 31 <i>Supplerende stof:</i> Diverse opgaver, aktuelle cases, artikler, mv.
Omfang	August 2023
Særlige fokuspunkter	Kendskab til en række centrale begreber og værktøjer, såsom konkurrenceformer, DB, differensomsætning og differensbidrag, prisfastsættelsesmetoder, prisoptimeringsmetoder, nulpunktsafsætning og -omsætning m.m. På færdigheds niveau: <ul style="list-style-type: none"> • Beregne dækningsbidrag pr. stk. og dækningsbidrag i alt • Beregne differensomsætningen (DOMS) • Beregne differensbidraget (DIFB) • Beregne den optimale salgspris efter forskellige metoder • Udarbejde nulpunktsberegninger
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, skriftligt arbejde, mundtlige præsentationer, PBL: <i>Proshop</i>

Titel 11	Optimering af knappe resurser
Indhold	<i>Kernestof:</i> Hay, P. V. E. m.fl.: Virksomhedsøkonomi, Systeme 2017: kap. 32 Optimering af knappe resurser <i>Supplerende stof:</i> Diverse opgaver, aktuelle cases, artikler, mv.
Omfang	September 2023
Særlige fokuspunkter	Kendskab til basale grundbegreber, såsom ressource typer, knappe faktorer m.m. På færdigheds niveau: <ul style="list-style-type: none"> ● Beregne dækningsbidrag pr. knap faktor ● Udarbejde et prioriteringsskema og en optimal afsætningsplan under hensyntagen til en begrænsning i en knap faktor ● Udarbejde beregninger af den optimale produktionssammensætning, når der er flere knappe faktorer. ● Forklare samt beregne hvordan der optimeres v/nye aktivitetsmuligheder. ● Anvende lineær programmering som værktøj til optimering af knappe ressourcer ● Beregne, om det er lønsomt at udvide aktiviteten, når der er flere knappe faktorer
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, skriftligt arbejde, mundtlige præsentationer, PBL: <i>Proshop</i>

Titel 12	Investering
Indhold	<p><i>Kernestof:</i> Hay, P. V. E. m.fl.: Virksomhedsøkonomi, Systime 2017: kap. 34 Investering</p> <p><i>Supplerende stof:</i> Diverse opgaver, aktuelle cases, artikler, mv.</p>
Omfang	September – oktober 2023
Særlige fokuspunkter	<p>Kendskab til en hel del grundbegreber og værktøjer, såsom investeringsårsag, nettobetalingstrøm, diverse metoder til udarbejdelse af investeringskalkuler, fastsættelse af kalkulationsrente, kriterier for valg mellem forskellige investeringsforslag samt usikkerhed og følsomhed i investeringskalkuler.</p> <p>På færdigheds niveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● At kunne identificere/strukturere relevante data til brug for udarbejdelse af en <u>investeringskalkule</u> ● At kunne forklare samt anvende følgende metoder til udarbejdelse af investeringskalkuler:<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Kapitalværdimetoden</i> ○ <i>Den interne rentefødsmetode</i> ○ <i>Pay-back metoden</i> ● At kunne <u>sammenligne alternative investeringer</u>. ● At kunne diskutere og vurdere en <u>investerings usikkerhedsfaktorer</u>. ● At kunne udarbejde <u>følsomhedsberegninger</u>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, skriftligt arbejde, mundtlige præsentationer, PBL: <i>Proshop</i>

Titel 13	Finansiering – Lån & rente
Indhold	<i>Kernestof:</i> Hay, P. V. E. m.fl.: Virksomhedsøkonomi, Systime 2017: kap. 34 Finansiering og 35. Lån og rente <i>Supplerende stof:</i> Diverse opgaver, aktuelle cases, artikler, mv.
Omfang	Oktober – december 2023
Særlige fokuspunkter	<u>Finansiering</u> På det redegørende niveau : <ul style="list-style-type: none"> • kunne forklare begrebet finansiering • kunne forklare begrebet finansiel optimering • kunne forklare fordele og ulemper ved finansiering med fremmedkapital • kunne forklare fordele og ulemper ved finansiering med egenkapital • kunne forklare indholdet af nøgletallet kapitalbindingsgrad På færdighedsniveau : <ul style="list-style-type: none"> • Beregne nøgletallet kapitalbindingsgrad • Udarbejde en analyse af den horisontale balancestruktur • Udarbejde en analyse af den vertikale balancestruktur • Konkludere på en virksomheds finansielle struktur <u>Lån & rente</u> På det redegørende niveau : <ul style="list-style-type: none"> • kunne forklare hovedstol, rente, afdrag og ydelse • kunne forklare afviklingsformerne annuitetslån og stående lån • kunne forklare forskellige typer af fremmedfinansiering: Anlægs-lån, Realkreditlån, Leasing, Kassekredit, Leverandørkredit, Crowdfunding På færdighedsniveau : <ul style="list-style-type: none"> • Beregne ydelse og effektiv rente på forskellige former for lån • Vurdere alternative finansieringsmuligheder af en given investering
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, skriftligt arbejde, mundtlige præsentationer, PBL: <i>Proshop</i>

Titel 14	Logistik
Indhold	<p><i>Kernestof:</i> Hay, P. V. E. m.fl.: Virksomhedsøkonomi, Systime 2017: kap. 24 - 29</p> <p><i>Supplerende stof:</i> Diverse opgaver, aktuelle cases, artikler, mv. 2 timers oplæg v/LEAN-konsulent (inkl. elevinddragelse i opgaveløsning)</p>
Omfang	Januar – april 2024
Særlige fokuspunkter	<p><i>Logistikkoncepter</i> (push og pull) <i>Logistisk effektivitet & logistiksystemet</i> <i>Indgående logistik</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Make or buy • Optimal indkøbsstørrelse • ABC-analyse <p><i>Logistik i produktionen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • "Make" or "buy" af virksomhedens produktion • vurdering af, om en virksomhed bør anvende push eller pull som styringskoncept • Vurdering af, hvordan LEAN kan optimere produktionen • Vurdering af, hvordan reduktion af forskellige spildtyper kan optimere produktionen <p><i>Udgående logistik</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beregning af omkostningerne ved egen transport og ved ekstern transportør • Vurdering af, om en virksomhed bør have sin egen distribution • Beregning af omkostningerne ved forskellige transportformer (vha. TDC-formlen) • Vurdering af, hvordan henv. en ordrestyret og en lagerstyret virksomhed bør opbygge sin udgående logistik <p><i>Returlogistik og logistikanalyse</i> På det redegørende niveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Returlogistik • Lineær og cirkulær økonomi • Et produkts livsforløb • Indholdet i en logistikanalyse • Begreberne gap-analyse og benchmarking • CSR's rolle i logistikstyringen <p>På de højere taksonomiske niveauer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analysere en virksomheds leveringservice • Analysere en virksomheds logistikomkostninger • Vurdere udviklingen i en virksomheds logistiske effektivitet • Udarbejde en gap-analyse

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, skriftligt arbejde, muntlige præsentationer, PBL: <i>Proshop</i>
-----------------------------------	---

Titel 15	Omkostninger – del 2
Indhold	<i>Kernestof:</i> Hay, P. V. E. m.fl.: Virksomhedsøkonomi, Systime 2017: kap. 30 <i>Supplerende stof:</i> Diverse opgaver, aktuelle cases, artikler, mv.
Omfang	Maj 2024 (2 moduler)
Særlige fokuspunkter	På det redegørende niveau er målet at kunne forklare: <ul style="list-style-type: none"> • forskellen på variable omkostninger og kapacitetsomkostninger • forskellige forløb af variable omkostninger (proportionalt, degressivt og progressivt) • indholdet af differensomkostninger • sammenhængen mellem enhedsomkostninger og differensomkostninger • sammenhængen mellem total-, enheds- og differensomkostninger • begrebet omkostningsstruktur På færdighedsniveau : <ul style="list-style-type: none"> • Beregne differensomkostninger • Analysere omkostningsstrukturens betydning for indtjeningen
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, skriftligt arbejde.

Titel 16	PBL: <i>Proshop</i> – længerevarende forløb, inkl. virksomhedsbesøg
Indhold	<p>PBL forløb i 6 trin, der dækker følgende kernestofområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intern analyse • Regnskabsanalyse • Ekstern analyse • Strategiudvikling • CSR & bæredygtighed • Optimering af knappe ressourcer • Investering og finansiering • Logistik <p>Forløbet har kørt parallelt med den almindelige undervisning.</p>
Omfang	November - maj 2024 (i alt 22 timer/moduler)
Særlige fokuspunkter	<p>Eleverne har selvstændigt – indenfor et givet kernestofområde – skullet identificere problemstillinger og formulere arbejdsspørgsmål. Som herfter har dannet afsæt for deres analyse- og vurderingsarbejde.</p> <p>Fokus på de økonomiske kompetencer: https://virksomhed.systeme.dk/?id=512#c1967</p>
Væsentligste arbejdsformer	PBL-arbejde i grupper, skriftligt arbejde, mundtlige præsentationer